

Små barn i risikozonen

Når små barn skader seg er en grundig vurdering nødvendig for å identifisere de som kan være utsatt for mishandling, omsorgssvikt eller mangelfullt tilsyn.

En betydelig andel av alvorlige hodeskader hos de minste barna er påført av omsorgspersoner. For å bedre kunne gjenkjenne mishandling er det behov for mer kunnskap om skader hos små barn og omkringliggende risikofaktorer.

Ved gjennomgang av journalen til 91 barn under tre år med hodeskade fant vi at skaden sannsynligvis var påført hos 17 barn. Disse barna var vesentlig yngre og hadde oftere vært innlagt i sykehus tidligere enn barn utsatt for ulykker. De hadde også oftere kramper, og alle hadde subduralblødning.

Data fra Den norske mor og barn-undersøkelsen ble brukt for å undersøke risikofaktorer for skader hos små barn i befolkningen. Nesten 5 % av barn i 18–36 måneders alder hadde hatt skader som trengte undersøkelse ved sykehus. Gutter, barn med forsinket finmotorisk utvikling og de med

oppmerksomhetssvikt hadde størst risiko. Andre forhold som ung alder hos mor, dårlig økonomi, psykiske vansker hos mor og å ha eldre søsken spilte også inn. I dette utvalget fant vi også at mødre som har opplevd overgrep i egen barndommen rapporterte mer uro og oppmerksomhetssvikt hos barna sine da de var tre år enn mødre uten slike erfaringer. Mors mentale helse var en viktig mediator.

En grundig vurdering er nødvendig når et barn har skadet seg, ellers kan mishandling bli oversett. For å forhindre en intergenerasjonell overføring av uheldige effekter som følge av vold og overgrep i barndommen må helsehjelp ha et familieperspektiv.

Mia Cathrine Myhre
mia.myhre@nkvt.s.unirand.no

Mia Cathrine Myhre.
Foto: Lars Sørli

Disputas

Mia Cathrine Myhre disputerte for ph.d.-graden ved Universitetet i Oslo 6.2. 2014. Tittelen på avhandlingen er *Infants and toddlers at risk: Injuries, abuse and behavioural problems*.

Betydningen av dissosiasjon hos traumatiserte pasienter

Alvorlig grad av dissosiasjon har negativ innvirkning på behandlingen av tidlig seksuelt traumatiserte pasienter.

Dissosiasjon defineres som en forstyrrelse av den normale integrasjonen av bevissthet, hukommelse, identitet, følelser, sansning, motorisk kontroll og atferd, og er et vanlig psykisk symptom etter seksuelle og andre overgrep i barndommen. Alvorlig grad av dissosiasjon er blitt assosiert med kronisk psykisk lidelse. Det har ikke vært fast rutine å undersøke traumatiserte pasienter for dissosiasjon når disse søker hjelp innen psykisk helsevesen.

Jeg har i min doktorgradsavhandling undersøkt symptomforløp hos til sammen 90 pasienter som var innlagt på Modum Bad i perioden 2001–07 til et tremåneders traumeprogram for tidlig seksuelt traumatiserte voksne. Undersøkelsen viser at symptomene avtar under innleggelsen, men at alvorlig grad av dissosiasjon har negativ innvirkning på bedringen. I tillegg viser

studien at relasjonelle vansker i pasientens vanlige omgivelser hjemme i kombinasjon med alvorlig grad av dissosiasjon virker negativt inn på symptomforløpene ett år etter at pasienten er utskrevet fra sykehuset.

Avhandlingen konkluderer derfor med at det er viktig å kartlegge pasientene for traumer og traumerelaterte plager, inkludert dissosiasjon, før oppstart av behandling. Pasienter med alvorlig grad av dissosiasjon trenger parallelt med annen generell traumebehandling en behandling rettet spesifikt mot dissosiasjon. Behandlingen bør også ta sikte på å bedre pasientens relasjonelle ferdigheter.

Ellen Kirstine Kjærulff Jepsen
ellen.jepsen@modum-bad.no

Ellen Kirstine Kjærulff Jepsen. Foto: Unni Tobiassen Lie

Disputas

Ellen Kirstine Kjærulff Jepsen disputerte for ph.d.-graden ved Institutt for klinisk medisin, Universitetet i Oslo 6.2. 2014. Tittelen på avhandlingen er *Inpatient treatment of early sexually abused adults: dissociation and outcome*.